

แฉเหตุกองทัพ'ยุง'อาละวาด เดือนร้อนเลี้ยงไข้เลือดออก

กทม.เตือนเร่งกำจัดแหล่งลูกน้ำ หลังเกิดปรากฏการณ์ยุงชุมผิดปกติ คร.ชื้อยาวิตกเป็นช่วงรอยต่อเปลี่ยนฤดู ส่วนใหญ่เป็นยุงรำคาญ ไม่ได้นำโรคไข้สมองอักเสบง่ายๆ แต่ระวังย่างเข้าหน้าร้อน ยุงลายอาละวาด อาจเกิดโรคไข้เลือดออก (อ่านต่อหน้า 5)

กองทัพยุง

เมื่อวันที่ 2 มีนาคม นพ.โอภาส การย์กวินพงศ์ รองอธิบดีกรมควบคุมโรค (คร.) กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) เปิดเผยว่า ช่วงที่ผ่านมาหลายครัวเรือนประสบปัญหาขุมยุงชุม ทำให้เกิดข้อสงสัยว่า เพราะเหตุใดปริมาณยุงถึงมากกว่าปกติ และกังวลว่าจะก่อให้เกิดโรคระบาดหรือไม่ จริงๆ แล้วสาเหตุที่พบยุงชุมในขณะนี้ เนื่องจากเป็นช่วงรอยต่อของฤดูหนาวไปฤดูร้อน โดยช่วงที่ผ่านมาเป็นช่วงฤดูหนาว ยุงต่างๆ ก็จะมีน้อยลง สาเหตุมาจากแมลงที่เป็นศัตรูของยุงได้จับกินลูกน้ำจนหมด ทำให้ประชากรยุงน้อยลง แต่พอเข้าสู่ช่วงฤดูร้อนยุงก็กลับเพิ่มขึ้น แต่ที่พบเห็นในช่วงที่ผ่านมา ส่วนใหญ่เป็นยุงรำคาญ ไม่ใช่ยุงลาย จึงไม่ก่อโรคไข้เลือดออก แต่จะก่อโรคไข้สมองอักเสบ แต่ไม่ต้องกังวล เนื่องจากโรคไข้สมองอักเสบ ภาครัฐได้มีการฉีดวัคซีนพื้นฐานให้กับเด็กแล้ว อย่างไรก็ตาม แม้จะเป็นยุงรำคาญ ไม่ก่อโรคไข้เลือดออก แต่ก็ไม่ควรประมาท เพราะการถูกยุงกัดย่อมไม่ดี ทางที่ดีที่สุดต้องป้องกันไม่ให้ยุงกัด โดยการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ไม่ว่าจะยุงลายหรือยุงรำคาญจะมีแหล่งเพาะพันธุ์ในพื้นที่น้ำขัง หากกำจัดลูกน้ำยุงได้ก็จะสกัดไม่ให้เติบโตเป็นยุงได้ด้วย

นพ.โอภาสกล่าวว่า แหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำของยุงรำคาญ ส่วนใหญ่จะพบตามท่อระบายน้ำ การจะไปกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ตามท่อระบายน้ำอาจไม่ใช่เรื่องง่ายนัก ในทางปฏิบัติของครัวเรือนต่างๆ ทางที่ดีที่สุดคือ ป้องกันตัวเองไม่ให้ยุงกัด และต้องหมั่นตรวจสอบบริเวณบ้านว่ามีแหล่งน้ำขังหรือไม่ หากมีต้องรีบทำลายเสีย สามารถปฏิบัติได้ง่ายๆ โดยใช้มาตรการ 5 ป. 1 ข. ดังนี้ 5 ป. คือ 1.ปิดภาชนะซึ่งน้ำให้มิดชิดไม่ให้ยุงลายเข้าไปวางไข่ 2.เปลี่ยนน้ำแจกันถังเก็บน้ำทุก 7 วัน ตัดวงจรลูกน้ำกลายเป็นยุง 3.ปล่อยปลากินลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูง ปลากัด ในภาชนะใส่น้ำถาวร 4.ปรับปรุง ทำความสะอาดบ้านเรือนให้ปลอดโปร่ง ไล่ยุง สะอาด ลมพัดผ่าน ไม่เป็นที่เกาะพักยุงลาย 5.ปฏิบัติจนเป็นนิสัย ส่วน 1 ข. คือ ชัดล้างโซ่งยุงลายตามผนัง ภาชนะ นอกจากนี้ ยังได้ขอให้แต่ละครัวเรือนใช้ยาทากันยุงป้องกันยุงกัดด้วย นอกจากนี้ ยังมี 1 ท. คือ "ทายากันยุง"

"การพบยุงรำคาญในช่วงนี้ ยังไม่น่ากังวลมากนัก แต่ที่ต้องติดตามและเฝ้าระวังคือ ในอีก 2 สัปดาห์ประเทศไทยจะเริ่มเข้าสู่ฤดูร้อน ช่วงนั้นยุงลายก็จะเริ่มมาด้วย และจะพบมากยิ่งขึ้นช่วงฤดูฝน แต่ช่วงฤดูร้อนก็ไม่ควรประมาท เพราะยุงลายเป็นพาหะนำโรคไข้เลือดออก โดยในปี 2556 ที่ผ่านมาพบผู้ป่วยไข้เลือดออกสูงประมาณ 150,000 ราย มีผู้เสียชีวิตสูงถึง 132 ราย ในปี 2556 ถือเป็นปีที่พบโรคไข้เลือดออกมากที่สุดในรอบ 20 ปีทีเดียว ในปี 2557 แม้ช่วง 2 เดือนที่ผ่านมาจะพบผู้ป่วยไม่มากประมาณกว่า 1,000 ราย คาดการณ์ว่าในปีนี้จะมียุงป่วยประมาณ 100,000 ราย แต่ก็ไม่ควรประมาท ต้องป้องกันไม่ให้เกิดโรคเป็นดีที่สุด" รองอธิบดี คร.กล่าว

นายวงวัฒน์ ลีวลักษณ์ ผู้อำนวยการกองควบคุมโรคติดต่อ สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร (กทม.) กล่าวว่า สาเหตุที่พบยุงชุมมากในช่วงนี้ นอกจากเป็นช่วงรอยต่อฤดูหนาวไปฤดูร้อน ยัง

พบว่า ปัญหาภัยแล้งมาเร็วมีส่วนสำคัญ ทำให้แหล่งน้ำลดระดับต่ำลง บางแหล่งมีน้ำแห้งขอด ช่วงที่น้ำค่อยๆ ลดลงจนจะแห้ง จะเป็นช่วงเวลาที่ทำให้ยุงเติบโตได้ดี จึงทำให้ช่วงนี้พบยุงชุมมากในบ้านเรือน และอีกช่วงที่ยุงจะชุมก็คือฤดูฝน เป็นเรื่องปกติ เพราะมีน้ำขังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของยุง อย่างไรก็ตาม สำหรับยุงรำคาญ แม้จะก่อโรคไข้สมองอักเสบ แต่ไม่ใช่จะก่อโรคต่างๆ เนื่องจากต้องนำโรคจากสัตว์ อย่างหมูที่ป่วยไข้สมองอักเสบนำมาแพร่สู่คน ในพื้นที่ กทม.ไม่เอื้อ ส่วนการป้องกันนั้น หลายคนต้องการให้ กทม.ไปฉีดพ่นสารเคมีฆ่ายุง ต้องเข้าใจก่อนว่าการฉีดพ่นสารเคมีจะฆ่ายุงได้ก็ต่อเมื่อถูกตัวยุง และจะฉีดในบริเวณบ้านของผู้ป่วย เพื่อป้องกันการแพร่ระบาด แต่ในกรณีนี้ยังไม่พบผู้ป่วย วิธีที่ดีที่สุด คือ การกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง

"การกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงรำคาญ ส่วนใหญ่จะพบในบริเวณท่อระบายน้ำ กทม.จะทำหน้าที่ลอกท่ออยู่แล้ว แต่ขณะเดียวกันอยากขอความร่วมมือประชาชน ให้ช่วยกันกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงด้วย โดยเฉพาะการเก็บขยะในแหล่งน้ำ ไม่ทิ้งขยะลงท่อ เพราะจะไปขวางท่อน้ำ ทำให้เกิดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง หากคนในชุมชนช่วยกันดูแลแหล่งน้ำ การบำบัดน้ำในคลองด้วยฮีเอ็มบอลหรือน้ำหมักจุลินทรีย์ ก็จะได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ที่สำคัญในฤดูฝน หากท่อระบายน้ำไม่ตัน ระบายน้ำดี ก็จะป้องกันการเกิดน้ำท่วมขังได้ด้วย" นายวงวัฒน์ กล่าว

นางวนิดา วงศ์เล็ก หัวหน้าศูนย์ป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก กองควบคุมโรคติดต่อ สำนักอนามัย กทม. กล่าวว่า ยุงรำคาญชอบนำสกปรกและเป็นพาหะนำโรคไข้สมองอักเสบ แต่ขณะนี้ยังไม่มีรายงานผู้ป่วยในพื้นที่กรุงเทพฯ เพราะประชาชนส่วนใหญ่ได้รับวัคซีนป้องกันขั้นพื้นฐาน แต่จะพบผู้ป่วย

ในต่างจังหวัดที่มีเกษตรกรเลี้ยงสุกรไว้ในบ้าน และไม่ได้ฉีดวัคซีนให้สุกร มักมีเชื้อไวรัสที่ทำให้เป็นโรคไข้มองอักเสบได้ หากยังไม่ฉีดสุกรแล้ว มากัดคนก็ทำให้ป่วยเป็นโรคดังกล่าวได้ ทางที่ดีที่สุดประชาชนควรดูแลตัวเองให้ดี พยายามอย่าให้โดนกัด แม้ว่าจะไม่ป่วยเป็นโรคไข้มองอักเสบ แต่ยุงกัดแล้วทำให้เจ็บ รำคาญ คัน ก็รู้สึกไม่ดีเช่นกัน

นพ.สุวิช ธรรมปาโล ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรค (สคร.) ที่ 12 จ.สงขลา เปิดเผยว่า ในช่วงเข้าสู่ฤดูร้อน อุณหภูมิเฉลี่ยสูง มีผลให้ลูกน้ำยุงลายฟักตัวเร็วขึ้น ทำให้จำนวนยุงลายเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว อาจทำให้การแพร่เชื้อของโรคไข้เลือดออกสูงขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกันทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก ระบาดหนักเหมือนปี 2556 สถานการณ์โรคไข้เลือดออกในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง มีรายงานจากกลุ่มระบาดวิทยาและข่าวพบ ว่า ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 20 กุมภาพันธ์ ปีนี้ มีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกแล้ว 848 ราย แต่ยังไม่มียุงลายผู้เสียชีวิต พบมากที่สุดที่ จ.สงขลา 90 ราย บัตตานี 86 ราย นราธิวาส 65 ราย พัทลุง 52 ราย ตรัง 34 ราย สตูล 14 ราย และยะลา 13 ราย

นพ.สุวิชกล่าวว่า โรคไข้เลือดออกเป็นโรคติดต่อไวรัสแดงที่ มียุงลายบ้านเป็นพาหะ นำโรคมาสู่คน อาการของโรคไข้เลือดออกคือ มีไข้สูงเฉียบพลัน ไข้สูงลอยประมาณ 2-7 วัน และมีอาการเลือดออก ส่วนใหญ่จะพบจุดเลือดออกที่ผิวหนัง ตับ และในบางรายที่มีอาการรุนแรง จะมีภาวะช็อก แทรกซ้อน เป็นเหตุให้เสียชีวิตได้ ขอให้ประชาชนป้องกันตนเองจากโรคไข้เลือดออก ด้วยการหมั่นทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายบริเวณที่อยู่อาศัยทุกๆ สัปดาห์ หลีกเลี่ยงป้องกันไม่ให้ยุงกัด และหากมีอาการไข้สูงเกิน 2 วันให้รีบเข้าพบแพทย์ทันที